

who graduate from “mother schools” join the classes of children of the first and second years of primary schools. According to the new division, preschool education was included in the basic cycle of studying. It has been determined how the restructuring of preschool and primary education systems in 1991-92 influenced professional training of specialists. The restructuring of preschool and primary education systems implies that preschool and primary school teachers should be trained primarily at universities during five years’ time. Nowadays, no matter where future teachers will work, at “mother schools” or primary schools, their training lasts for five years at pedagogical universities. Graduates who have obtained a degree in preschool and primary education have the right to choose their place of employment – “mother schools” or primary schools; they can change their places of employment depending on professional growth. Moreover, preschool teachers have an opportunity to become head teachers, resource teachers, school counselors, school inspectors, secondary school or university teachers, in case they successfully pass internal professional competence examinations. It was concluded that professional training of future preschool teachers in France is characterized by the organized system of educational process at universities and integrated implementation of further training and professional development which provide high-quality preschool education in the country.

Keywords: training preschool education specialists, the system of education of future preschool teachers, conceptual principles of training preschool teachers.

Подано до редакції 14.08.2015

УДК: 372.3+613+372.36

Вікторія Володимирівна Нестеренко,

доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної педагогіки,
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
вул. Ніщинського, 1, м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

У статті проаналізовано стан проблеми виховання у дошкільників навичок здорового способу життя. Наголошено, що сьогодні здоров'я потрібно не стільки повертати, скільки змалку виховувати у кожній людині усталені звички і потребу здорового способу життя. Констатовано, що виховання навичок здорового способу життя пов'язують із навчальним предметом – валеологією, який покликаний готувати до життя, виховувати необхідність піклуватися про своє власне здоров'я, здоров'я інших та здоров'я майбутнього покоління.

Ключові слова: здоров'я, здоровий спосіб життя, валеологія, дошкільники, дошкільний навчальний заклад.

Постановка проблеми. У Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті турбота про здоров'я молоді, виховання в неї культури здорового способу життя визначається як одне з пріоритетних завдань. З урахуванням цього проблема здоров'я людини сьогодні постає об'єктом дослідження в багатьох галузях науки і практики. Головна увага акцентується на тому, що здоров'я потрібно не стільки повертати, скільки змалку виховувати у кожній людині усталені звички і потребу здорового способу життя.

В останні десятиріччя проблема здоров'я людини набула нового осмислення. Якщо раніше її вирішення пов'язувалося переважно з медико-біологічними або санітарно-гігієнічними факторами, то сьогодні доведено, що здоров'я людини – це цілісне системне явище, природа якого обумовлена як природними та соціальними зовнішніми чинниками, так і внутрішніми, такими, що визначають психологічне ставлення людини до себе і до тих обставин, у яких вона реалізує власне життя.

Аналіз останніх наукових досліджень. На філософському рівні феномен здоров'я людини розгляда-

ється у працях О. Кудрявцевої, Ю. Лісіцина, Л. Сущенко; медико-біологічний рівень відображено в дослідженнях М. Амосова, В. Войтенко, З. Шкиряк-Нижник; соціально-педагогічний представлено у роботах В. Петленко, Г. Царгородцева, Д. Ізуткіна, Л. Матроса та інших авторів.

У педагогічних дослідженнях проблема здоров'я дітей пов'язується з ефективністю системи фізичного виховання (Е. Вільчковський, Н. Денисенко, О. Дубогай). Виконано низку досліджень у галузі валеологічної освіти і валеологічного виховання школярів і молоді (Т. Бойченко, О. Вакуленко, Г. Голобородько, О. Іванашко, С. Лапаєнко, С. Свириденко, Л. Сущенко, С. Юрочкіна). У багатьох дослідженнях підкреслюється, що виховання в дітей навичок культури здорового способу життя доцільно починати вже з раннього дитинства. В дослідженнях Н. Денисенко, О. Іванашко, С. Юрочкіної та ін. доводиться, що найбільш сприятливим для розвитку особистості, набуття нею певних рис, пов'язаних зі здоровим способом життя, є дошкільний вік. На практиці це

знайшло своє відображення у змісті Базового компонента дошкільної освіти, де питання валеологічної просвіти та виховання дітей стали вагомою складовою.

Метою статті є аналіз стану проблеми виховання у дошкільників навичок здорового способу життя.

Виклад основного матеріалу. В умовах сучасної цивілізації багато елементів культури повсякденного життя вступають у протиріччя зі здоров'ям людини. У зв'язку з цим виникає вимога виховання в особистості здорового способу життя.

Світовою спільнотою виховання здорового способу життя визначається як процес цілеспрямованих зусиль для створення умов, що сприяють поліпшенню здоров'я і благополуччя загалом, зокрема ефективній політиці, розробці доцільних програм, наданню відповідних послуг, які можуть підтримати та поліпшити наявні рівні здоров'я, дати людям змогу посилити контроль над власним здоров'ям і покращити його.

Світовий досвід засвідчує, що підготовка до здорового способу життя у людини може відбуватися двома шляхами. Перший шлях, найбільш типовий, проходить стихійно та неусвідомлено, через віддзеркалення певних форм, норм поведінки і життєдіяльності, які панують у соціальному оточенні і є цінними для особи. За даними соціологів та соціальних педагогів, результативність цього шляху відтворюється переважно у тих навичках життя, які сьогодні визначаються як шкідливі: поширене зловживання алкоголю, тютюну, наркотиків, знижена рухова активність, нерациональне харчування, прояв безпідставної агресивності, тривожності, конфліктності у вирішенні власних проблем і налагодженні відносин з оточуючими (О. Вакуленко, С. Свириденко, Л. Сущенко).

Другий шлях – цілеспрямований і усвідомлений, через створення власної системи життєдіяльності, основу якої складає поважне ставлення до свого здоров'я. Його пов'язують з валеологічною освітою та валеологічним вихованням (Н. Адамчук, Г. Апанасенко, Т. Бойченко, І. Брехман, Є. Буліч та ін.).

Валеологія – це наука про здоров'я та здоровий спосіб життя, сфера практичної діяльності щодо можливих шляхів найкращої адаптації людини. Розрізняють педагогічну і медичну валеологію. Медична валеологія – напрям валеології, що передбачає розробку критеріїв здоров'я та здорового способу життя, діагностики і засобів корекції здоров'я людини. Педагогічна валеологія – це самостійний напрям валеології, що вивчає процес формування, збереження і зміцнення здоров'я людини педагогічними засобами.

На думку багатьох авторів, валеологія як навчальний предмет покликана готувати дітей до життя, виховувати необхідність піклуватися про своє власне здоров'я, здоров'я інших та здоров'я майбутнього покоління (Т. Бойченко, Н. Денисенко, Т. Книш, В. Пономаренко). Найголовніше завдання валеологічного виховання полягає у прилученні підростаючого покоління до культурних цінностей науки, мистецтва, моралі, релігії, що присвячені здоров'ю і розвитку

особистості. Адже виховання зрештою «є ніщо інше, як культура індивіда» [2, с. 53]. Володіючи валеологічними знаннями і навичками, особистість може підвищувати свій культурний цивілізований рівень, оскільки тільки культура, за визначенням багатьох учених, ідеально об'єднує в собі фізичний і духовний початок (Н. Бірюков, С. Волкова, Г. Зайцев).

Перед сучасною системою освіти поставлено важливе завдання зменшення негативного впливу саме педагогічного процесу на здоров'я особистості, активного виховування у неї вміння жити у гармонії із самою собою і довкіллям.

У дошкільних навчальних закладах проблема здоров'я дитини розглядається як важлива складова дошкільного виховання і визначена розділами програм «Дитина», «Малютко» та Базовим компонентом дошкільної освіти.

Аналіз програм виховання дітей дошкільного віку «Дитина», «Малютко» свідчить, що вони пов'язують вимоги щодо охорони життя і зміцнення здоров'я дітей переважно з процесом фізкультурно-оздоровчої роботи. Окремо визначено виховання культурно-гігієнічних навичок, в яких розглядаються правила поведінки у процесі прийняття їжі, особистої гігієни. Наголошується на необхідності стежити за чистотою рук, обличчя, тіла, одягу. Велика увага приділяється зміцненню здоров'я дітей дошкільного віку за рахунок фізичних вправ, активних рухових ігор, що визначаються відповідно до віку дітей. Однак, багаторічний досвід роботи дошкільних навчальних закладів свідчить, що визначений у цих програмах обсяг знань, уявлень та вмінь дітей не дозволяє цілком сформувати у них усвідомлене, дбайливе ставлення до свого здоров'я. Програми знайомлять дошкільників з широким колом дій, об'єктів і явищ природи, громадського життя, але в них відсутні такі форми і методи роботи, що призводять до переконання про цінність здоров'я і потребу стежити за ним. Важливо, що в означених програмах валеологічне виховання обмежено переважно фізичними вправами і формуванням у дошкільників санітарно-гігієнічних навичок.

Відомо, що важливою складовою частиною виховного процесу є формування у дошкільників позитивної мотивації до певної діяльності. Однак, у методичній літературі, планах роботи дошкільних навчальних закладів і у практиці навчально-виховного процесу здебільшого відсутня цілеспрямована систематична робота з формування позитивної мотивації у дітей до засвоєння валеологічних знань і турботи про своє здоров'я.

Як самостійний напрям у роботі дошкільних навчальних закладів валеологічне виховання відображено у Базовому компоненті дошкільної освіти, визначено ряд змістових ліній, що сьогодні за своїм змістом узгоджуються із сучасними науковими уявленнями щодо сутності здоров'я, механізмів його збереження та формування навичок здорового способу життя як показника ставлення людини до власного здоров'я. У Базовому компоненті вони знайшли своє

відображення у змістових лініях психічного, фізичного та соціального «Я». Відповідно до змістової лінії фізичного «Я», сучасна дитина дошкільного віку має бути обізнаною з будовою свого тіла, призначенням дії органів; органами чуття; віковими змінами в організмі, умовами розвитку організму; знати про зв'язок харчування та розвитку, спрагу і голод, культуру споживання їжі; мікроорганізми, що впливають на стан здоров'я, знати про догляд за тілом та його органами, основні гігієнічні процедури, користування гігієнічними засобами, гігієну праці; процедури загартування, їх роль для здоров'я; показники здоров'я, показники захворювання та поведінки під час його перебігу; про роль шкідливих звичок у погіршенні здоров'я, опір захворюванню, здоровий спосіб життя, дефекти (фізичні та психічні); про основні рухи, гімнастичні вправи, рухливі ігри; про витривалість і шкільне навчання, фізичну саморегуляцію тощо [1].

Змістова лінія психічне «Я» передбачає визначення дитиною своєї статевої приналежності, уяву про ідентифікацію з представником своєї статі; знання про правила та ознаки безпеки життєдіяльності, самодопомогу, відчуття межі безпечної поведінки; про свідомість і її розвиток, пізнавальну активність, емоції та почуття, довільну поведінку. Розвиток самосвідомості пов'язаний з освоєнням простору «Я», усвідомленням власного імені, прізвища та по батькові; самооцінкою, домаганням визнання, ставленням до себе як представника певної статі, уявленням себе у часі [1].

Соціальне «Я» за Базовим компонентом пов'язане з усвідомленням дитиною своїх прав і обов'язків; знаннями про адаптацію до нових умов життя, соціалізацію, комунікативні навички, позицію у спілкуванні з оточуючими людьми, у родині, за межами сім'ї, групову взаємодію, про статус, ставлення до авторитету, розуміння чужої точки зору, про регуляцію спільної діяльності, ставлення до асоціальних вчинків, розв'язання дискусійних питань, про совість тощо.

Як бачимо, змістові лінії, які передбачено Базовим компонентом дошкільної освіти, виводять підготовку дитини дошкільного віку далеко за межі усвідомлення свого «Я» як фізичного тіла і доповнюють її уявами про психічне і соціальне «Я». Можна висловити зауваження щодо можливості усвідомлення дитиною певних знань із сфери фізичного, психічного та соціального «Я». Але загалом цей документ створює реальну основу для валеологічного виховання не тільки за медико-біологічною моделлю, але й більш складною – психосоціальною.

Спроба конкретизувати зміст, форми і методи валеологічного виховання дітей дошкільного віку відображено також у деяких авторських програмах, які сьогодні використовуються у сучасних дошкільних навчальних закладах.

В основу програми «Природний розвиток людини» покладено ідею резонансних стосунків людини з довкіллям. Зміст програми визначається за такими принципами: еволюційного природного життя; еволю-

ційного виховання і навчання у природі; взаємин у суспільному середовищі; практики «золотих сходів» еволюційного розвитку; природного мислення як фактору позитивної творчості і його духовно-матеріальних результатів; безсмертного існування живої природи; реалізації незалежного стану в природі; енергетичних принципів розвитку живої природи [3].

Більш докладно зміст програми розкривається у п'яти розділах, які характеризують:

- 1) фізичне середовище, що впливає на життя людини,
- 2) біоенергетику, фізико-хімічні і біологічні процеси,
- 3) суспільні відносини і спільноту, соціальне середовище,
- 4) свідомість, її рівні і форми,
- 5) втілення ідеї природного мислення у практику і педагогічний процес.

На думку авторів, курс «Валеологія» повинен стати самостійною дисципліною, що об'єднує в єдине ціле основи валеології для дошкільного віку, молодшого шкільного та юнацького віку, а також майбутніх фахівців – валеологів, які пройшли підготовку у вищій школі й у системі післядипломної перепідготовки. Але слід зазначити, що ця програма не знайшла широкої підтримки у вихователів дошкільних закладів і процес валеологічного виховання здійснюється ними переважно стихійно, на основі власних знань та досвіду щодо оздоровлення дитини і виховання в неї навичок здорового способу життя або на засадах традиційної фізкультурно-оздоровчої роботи.

Структурування змісту валеологічних знань для дошкільного віку представлено у програмі та методичних рекомендаціях, що розроблені Н. Ф. Денисенко [4]. Воно здійснено у такий спосіб:

- 1) здоров'я людини;
- 2) здоров'я дитини;
- 3) здоров'я в природі;
- 4) здоров'я і суспільство;
- 5) витоки національного здоров'я (етноздоров'я).

Н. Ф. Денисенко зазначає, що форми і методи валеологічного навчання визначаються зазначеними змістовими блоками, інтегрованими згідно з віком дітей. На думку автора, основними завданнями дошкільного інтегративного курсу «Валеологія» є:

- формування і розвиток основ знань та практичних умінь, необхідних для розуміння багатовимірного поняття здоров'я та процесу його зміцнення і збереження у дітей раннього і дошкільного віку;
- здобуття основ знань та практичних умінь у сприйманні й використанні сучасних і давніх (етновалеологічних) методик фізичного, психічного, духовного і соціального оздоровлення. Виховання зацікавленості досвідом народної оздоровчої системи;
- формування елементів валеологічного світогляду, оволодіння елементарною оздоровчою термінологією;

- доцільне структурування і комплексне подання знань, практичних умінь з оздоровлення людини в різних видах навчальної, ігрової, трудової і побутової діяльності дітей;

- формування у кожної дитини усвідомлених навичок аналізу свого особистого стану з метою своєчасної самопомоги;

- виховання бажання і потреби дітей у використанні набутих практичних знань в оздоровленні членів своєї родини, інших людей.

Зміст валеологічної освіти подано як систему взаємопов'язаних елементів, які між собою узгоджені і доповнюють один одного за рівнем знань, умінь та навичок дітей трьох та шести років; вимогами щодо рівня обов'язкової підготовки дітей раннього і дошкільного віку [4].

Заслугує схвалення те, що діти шести років повинні вміти елементарно розуміти і аналізувати прояви фізичного, психічного стану людини, моральної поведінки, позитивних стосунків, цінувати позитивне в людині; розуміти, що позитивні прояви психічного стану людини і моральні вчинки впливають на здоров'я. У розділі «Джерела здоров'я дитини» автор зазначає, що одним із вагомих компонентів характеристики здоров'я є психічний стан дитини [4]. Високий рівень збудженості, тобто імпульсивності, тривожності, агресивності посилає негативні імпульси увазі, уявленню, сприйманню. У дитини виникає неупорядкований, хаотичний нервово-психічний стан, який негативно позначається на роботі мозку і вегетативній нервовій системі, що керує роботою внутрішніх органів і систем. Це призводить до погіршення стану здоров'я і хвороб. Тому батьки і педагоги повинні бути зацікавлені в тому, щоб їх діти були психічно здоровими. Проте, більш детальний аналіз матеріалів програми та методичних рекомендацій до неї свідчить, що програма Н. Ф. Денисенко, як й інші програми, в основному залишається зорієнтованою на формування культурно-гігієнічних навичок, харчування та рухову активність. Тобто, наголошуючи на важливості психічного і соціального здоров'я дитини, автор у своїх порадах не торкається цих питань.

Сьогодні валеологія як навчальний предмет сприймається досить неоднозначно. З'являються критичні статті щодо змісту і методів викладання валеології. Натомість ніхто не заперечує, що валеологічні

знання конче потрібні. Адже валеологія – це не просто навчальний предмет, а своєрідна філософія здорового способу життя, це той предмет, який має дати дитині, підлітку не тільки знання про власний організм, але й сформувати навички життя у напрямі зміцнення та збереження здоров'я.

Важливим моментом, що впливає на ефективність валеологічного виховання, є наявність не тільки програм, визнаних на державному рівні, але й наявність відповідної літератури. Про творчі пошуки педагогічних колективів і вихователів щодо шляхів і засобів валеологічного виховання дошкільників свідчать публікації у науково-методичному журналі «Дошкільне виховання». В рубриках «Пошук, ініціатива», «Валеологія для всіх», «Екологія дитини» відображено результати творчого пошуку практиків.

Аналіз передового педагогічного досвіду та практики роботи дошкільних навчальних закладів, що опубліковано на сторінках цього журналу, свідчить про те, що поряд з конкретними успіхами існує низка певних недоліків. Зокрема, вони свідчать, що дітям пропонують досить складну інформацію з анатомії людини, що стосується діяльності мозку, нирок, печінки, серця тощо. Зрозуміло, що дошкільники можуть запам'ятати відомості про ці органи, але опанувати навички дбайливого ставлення до них їм не під силу.

Висновки та перспективи подальших розробок.

Наведені факти дозволяють стверджувати, що валеологія як важливий напрям формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей ще не посіла належного місця в загальній системі виховання і, зокрема, у практиці роботи дошкільних навчальних закладів. Стан здоров'я дитячого населення України перебуває у критичному стані, і валеологія як інтегративна галузь системи спеціальних знань має бути органічно вписаною в загальну систему виховання дітей дошкільного віку.

Перспективу подальших досліджень убачаємо в обґрунтуванні необхідності підготовки кваліфікованих валеологів для виховання у дошкільників навичок здорового способу життя. Грамотно підготовлений валеолог повинен вміти не тільки проводити уроки «здоров'я» (валеології), на що здебільшого і зорієнтована підготовка педагогів-валеологів, але й вміти таким чином реорганізувати навчально-виховний процес і все освітнє середовище, щоб вони несли і дітям, і самим педагогам здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти України : науковий керівник : А. М. Богуш. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Бойченко Т., Колотій Н., Царенко А., та ін. Батькам про валеологію : [посіб. для батьків старшокласників] / Т. Бойченко, Н. Колотій, А. Царенко, та ін. – К. : Прем'єр-Медіа, 2000. – 152 с.

3. Валеологія : [уч.-восп. програма] / Луганський інститут последипломного образования, лаборатория «Природное развитие человека». Луганск, 1995. – 23 с.

4. Денисенко Н. Ф. Впровадження програми з валеології / Н. Ф. Денисенко // Дошкільне виховання. – 1998. – № 9. – С. 7-8.

REFERENCES

1. *Bazovyi komponent doshkilnoi osvity Ukrainy [Basic component of preschool education]*. (2012). Kyiv: Vydavnytstvo [in Ukrainian].
2. Boichenko, T., Kolotii, N., Tsarenko, A. (2000). *Batkam pro valeolohiiu: posib. dlia batkiv starshoklasnykiv [Valeology for parents: textbook for senior pupils' parents]*. Kyiv: Premier-Media [in Ukrainian].
3. Valeolohiia [Valeology]. *Luganskiy institut poslediplomnogo obrazovaniya, laboratoriya «Prirodnoe razvitie cheloveka» - Luhansk institute of postgraduate education, laboratory "Natural human development"*. (1995). Luhansk [in Russian].
4. Denysenko, N. F. (1998). *Vprovadzhennia prohramy z valeolohii [Valeology program implementation]*. *Doshkilne vykhovannia – Preschool education*, 9, 7-8 [in Ukrainian].

Виктория Владимировна Нестеренко,

*доктор педагогических наук, профессор кафедры дошкольной педагогики,
Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского,
ул. Нищинского, 1, г. Одесса, Украина*

ПРОБЛЕМА ВОСПИТАНИЯ У ДОШКОЛЬНИКОВ НАВЫКОВ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ

В Национальной доктрине развития образования Украины в XXI веке забота о здоровье молодежи, воспитание у нее культуры здорового образа жизни определяется как одна из приоритетных задач. С учетом этого проблема здоровья человека сегодня выступает объектом исследования во многих областях науки и практики. Главное внимание акцентируется на том, что здоровье нужно не столько возвращать, сколько с детства воспитывать у каждого человека устоявшиеся потребности и привычки здорового образа жизни. В статье проанализировано состояние проблемы воспитания у детей навыков здорового образа жизни. Мировой опыт показывает, что подготовка к здоровому образу жизни у человека может происходить двумя путями. Первый путь проходит стихийно и неосознанно через отражение определенных форм, норм поведения и жизнедеятельности, господствующих в социальном окружении. Второй путь – целенаправленный и осознанный, через создание собственной системы жизнедеятельности, основу которой составляет уважительное отношение к своему здоровью. Его связывают с валеологическим образованием и валеологическим воспитанием. Валеология как учебный предмет призвана готовить детей к жизни, воспитывать необходимость заботиться о своем собственном здоровье, здоровье других и здоровье будущего поколения. Перед современной системой образования поставлена важная задача – уменьшить негативное влияние педагогического процесса на здоровье личности, активно воспитывать у нее умение жить в гармонии с самой собой и окружающим миром. Констатируется, что валеология как важное направление формирования, сохранения и укрепления здоровья детей еще не заняла подобающего места в общей системе воспитания и, в частности, в практике работы дошкольных учебных заведений. Состояние здоровья детского населения Украины находится в критическом состоянии, и валеология как интегративная отрасль системы специальных знаний должна быть органично вписанной в общую систему воспитания детей дошкольного возраста. Перспективу дальнейших исследований видим в обосновании необходимости подготовки квалифицированных валеологов для воспитания у детей навыков здорового образа жизни. Грамотно подготовленный валеолог должен уметь не только проводить уроки «здоровья» (валеологии), но и в основном ориентирована подготовка педагогов-валеологов, но и уметь таким образом реорганизовать учебно-воспитательный процесс и всю образовательную среду, чтобы они несли и детям, и самим педагогам здоровье.

Ключевые слова: здоровье, здоровый образ жизни, валеология, дошкольники, дошкольное учебное заведение.

Viktoriia Nesterenko,

*Doctor of Pedagogy, professor,
Department of Preschool Pedagogy,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky,
1, Nishchynskoho Str., Odesa, Ukraine*

INSTILLING HEALTHY BEHAVIORS IN PRESCHOOLERS

In the national doctrine of education development in Ukraine in the 21st century youth's health care, instilling the culture of healthy lifestyle are determined as the priority missions. Accordingly, the problem of human health is the subject of researches in many fields of sciences. Special attention is paid to the fact that health should not be restored, but kept by means of instilling healthy habits since the early childhood. The article deals with the state of a problem of instilling healthy behaviors in children. International experience demonstrates that preparation for the healthy lifestyle can be carried out in two ways. The first one is going on spontaneously and unconsciously by following certain forms and accepted standards of conduct and lifestyle, dominant in society. The second one is a purposeful and conscious way of creating one's own system of life activity, based on respectful attitude towards one's own health. It is associated with valeological education. Valeology as a subject is aimed at preparing children for future life in society, fostering the ne-

cessity to take care of one's own and other people's health, as well as future generations' health. Modern educational system faces the important task of decreasing negative influence of pedagogical process on personality's health, active instilling the desire to harmonize with itself and the environment. Unfortunately, valeology as a significant direction of forming, keeping and strengthening children's health is not of a great importance in the educational system and in work of preschool educational institutions. Children's health state in Ukraine remains in critical condition; and valeology as an integrative branch of special knowledge system should play into the general system of education of preschoolers. The prospects of further research are aimed at substantiating the necessity of preparing competent valeologists for instilling healthy behaviors in children. A competent valeologist must not only conduct lessons of "Healthy lifestyle" (Valeology), but also be able to reorganize the educational process and the whole educational environment to make it promote healthy lifestyle to both children and pedagogues.

Keywords: health, healthy lifestyle, valeology, preschoolers, preschool educational institution.

Подано до редакції 05.08.2015
